

Døden, sorgen og fiskefrikadellerne

Udgivet 21/01/2017 — af Ole Blegvad

D en unge forfatter Martha Flyvholm Tode debuterer med den rørende og velskrevne bog *På Bornholm Må Man Græde Overalt*. En kortroman om døden og tankerne efter. Bogen beskriver usikkerheden, savnet, kærligheden, afmagten, omgangstonen – og humoren og fiskefrikadellerne, skriver Ole Blegvad.

Jeg ved ikke, hvad jeg skal svare, når folk spørger, hvordan jeg har det. I starten gjorde alle det hele tiden. "O.K.", siger jeg. "Jeg har det O.K." Det skal man sige. Men for det meste ved jeg det ikke.

Sådan siger jeg-personen Maria i kortromanen *På Bornholm Må Man Græde Overalt*. Maria går på gymnasiet og har lige været udsat for det værst tænkelige, nemlig at hendes stedfar Tore dør. I en minimalistisk og stram form møder vi den unge piges sorg. Sådan lyder det i bogen:

Liste over gode og dårlige dage:

Søndag: Dårlig dag.

Mandag: Dårlig dag.

Tirsdag: Dårlig dag.

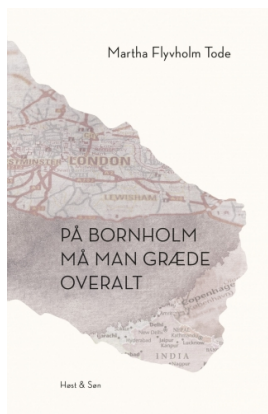
Onsdag: Bedre dag.

Torsdag: Dårlig dag.

Fredag: Bedre dag.

Lørdag: Bedre dag.

Søndag: Bedre formiddag, dårlig hen mod eftermiddagen.

OMSLAG: INGE RAND.

Stram komposition

Kompositionen er stram i den såkaldte kortroman, som er udgivet af Høst & Søn. 94 sider i det lille A-format. Martha Flyvholm Tode (født 1993) lader læserne være med både før og efter Tores død.

Vi er med Maria sammen med Tore. Vi er på Bornholm med moren, bedsteforældrene og de to stedbrødre Carl og Malte. Der er mails fra veninden Amalie, der gerne vil hjælpe Maria gennem sorgen fra sin backpackertur i Asien. Telefonsamtaler og sms'er med den engelske kæreste, Elliot. Der er samtaler med Marias rigtige far.

Vi er i H.C. Ørstedsparken med vennen Sylle, som Maria altid spiser fiskefrikadeller med. Sylle (Sylvester) er Marias skulder i sorgen. Han er modstander og hjælper på samme tid. Og så er han den mystiske, unge intellektuelle, der altid lige har en halv-studentikos-filosofisk kommentar til Maria, som denne:

"Det er begrænset, hvor mange ting, der kan være galt på samme tid," siger Sylle. "Mere nøjagtigt: To. Den ene er den ting, der virkelig er gal, og den anden ting er den, som du er bange for bliver lige så gal."

Der springes fra sted til sted. I tid. Og i medie. Snart er det telefonsamtaler, så snak på bænken i parken, så en mail og en køretur på Bornholm. Formen bekræfter Marias sorg. Man er som læser næsten inde i hovedet, hvor der zappes i håbet om, at den næste scene vil fjerne ulykken, vil fjerne sorgen. Samtidig er de mange små scener med til at give det fulde billede af den usikkerhed, som rammer den unge teenager, som har mistet sin stedfar.

Sorgens mange spørgsmål

Maria står efter Tores død tilbage med en masse eksistentielle spørgsmål:

Vil hun beholde papbrødrene Carl og Malte? Hvad skal hun svare veninden, der er patetisk opmærksom, samtidig med at hun partyer igennem i Asien? Må man i sorgen være vred på andre, og ønske andre døde? Og må man blive irriteret på personer, der i virkeligheden bare vil én det godt?

Der er så mange spørgsmål, men så få svar. Og det er måske netop det geniale ved *På Bornholm må man græde overalt*. Martha Flyvholm Tode kommer ikke med svar, men giver den enkelte læser fornemmelsen af, at sorg kan bearbejdes på mange forskellige måder. Der er nemlig ikke én rigtig måde at gøre det på:

Carl spørger, hvad jeg har lyst til.

"Det ved jeg ikke."

Han siger, at nu er han kommet med forslag, så må det være mig, der tager beslutningen.

"Jeg er dårlig til det med beslutninger for tiden," siger jeg.

"O.K.," siger han, "Det er jeg også."

PÅ BORNHOLM MÅ MAN GRÆDE OVERALT

Ungdomslitteratur for alle

Forlaget Høst & Søn er Danmarks ældste forlag. Forlagshuset fra 1836 fokuserer i dag på litteratur til børn og unge. Martha Flyvholm Todes bog er også puttet ned i den kasse, men bogen kan og bør læses af alle aldersgrupper.

For sorg – og hvordan man bearbejder sorgen – har nemlig ikke nogen alder. Med den unge forfatters sikre pen, hvor der både er plads til usikkerheden, savnet, kærligheden, afmagten, omgangstonen – og humoren og fiskefrikadellerne – kan vi alle blive klogere af at læse *På Bornholm Må Man Græde Overalt*.

Om bogomtalen: Jeg har kendt Martha, siden hun var cirka syv år og kender familien. Stedfarens dødsfald ramte pludseligt og tragisk. Det ramte os alle, der stod familien nært. Som ven af huset, tænker jeg, at det er spændende og interessant at læse, hvordan Martha har forvandlet den barske virkelighed til skønlitteratur. Og i det store billede, hvordan et ungt menneskes sorg kan blive bearbejdet gennem kunsten. I respekt for Martha, der i et interview i Politiken har udtalt, at hun ikke vil nærmere ind på virkelighedens hændelser, har jeg valgt at skrive om På Bornholm Må Man Græde Overalt, men har undladt personlige og private betragtninger. Jeg mener dog, at læserne bør vide, at jeg kender Martha privat. Derfor er ovenstående ikke en traditionel anmeldelse, og jeg bruger ikke stjerner.

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del gerne denne artikel med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden, eller donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi har ikke noget reklamebudget.

Ole Blegvad

Ole Blegvad er født i 1963. Han er uddannet på Journalisthøjskolen i Aarhus i 1991. Inden da havde han et år med Nordisk Litteratur på Syddansk Universitet - hed dengang Odense Universitet. Allerede i praktiktiden kom Ole til DR - det hed dengang Danmarks Radio. I næsten 25 år - kun med et års afstikker til Nordisk Film og TV2 Lorry - har Ole været tilknyttet DR. Der er stort set ikke den afdeling eller den programtype, som han ikke lige har snuset forbi. Han har været tv-vært i B&U afdelingen, radiovært i kulturafdelingen, redaktionssekretær, reporter, journalist, fast live-reporter på Tv-avisen m.m. Stofområderne har primært været kunst og kultur med fokus på især teater, film og musik, samt samfund/politik og sport. Ole Blegvad var dækket et hav af begivenheder blandt andet da

Danmark i 1992 blev Europamestre i fodbold, og da Lars von Trier vandt De Gyldne Palmer i Cannes for *Dancer in The Dark* i 2000. Han har ligeledes - sammen med Rasmus Funder - skrevet den anmelderroste guidebog, *Berlink*, hvor 11 danske kulturpersoner fortæller om den tyske hovedstad. Han har lejlighed i Berlin, så har stort kendskab til tysk kultur. Ole Blegvad har sammen med Emil Falke, et af dansk films store talenter, video-og produktionssamarbejdet www.falkeblegvad.dk Samtidig anmelder han teater på XQ28, der er Danmarks største site for LGBT-personer. Hvis I har mod på at honorere denne artikel, kan det ske via MobilPay på 53644413

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS: MARTHA FLYVHOLM TODE

F Ø L G O S

Synes godt om Del 40 tusind personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Follow @pointofviewint

H O L D P O V I N T E R N A T I O N A L I L I V E

Vi gider ikke betalingsmure og store reklamer, der overtager hele din skærm. Med inspiration fra amerikanske NPR og Wikipedia modtager vi i stedet donationer fra folk, der værdsætter det, vi skriver - og gerne vil holde os i gang.

Du kan enten støtte ved at give os et månedligt beløb, støtte os med et enkelt beløb, når du har lyst, eller støtte den enkelte skribent via deres info-bokse. Hvis du vil støtte hele POV.International, modtager vi penge via PayPal og MobilePay. MobilePay-indbetalinger skal ske på (OBS! Nyt nummer pr. 23/1-2017) **40 12 19 68**.

Herunder kan du via Paypal "abonnere" på os, så dit månedlige støttebeløb bliver trukket automatisk. Det kan vi endnu ikke med MobilePay.

Donations-niveau	
Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned	▼

Abonner

Q U I C K P O V

27/02/2017

Tirsdag bliver de tvunget til Afghanistan – tragedierne venter

29/01/2017

POV's Dansk Vestindien-kalender – februar-marts 2017

31/01/2017

Alternative fakta to go

21/01/2017

"Ej blot Sukker-Kolonier, Palmestrand med Kolibrier"